

FÖRBEREDELSE

7 Innan du sätter i gång med takarbetet behöver du se till att ha en stege samt knäskydd och ordentliga halkfria skor. Du kommer också behöver verktyg som måttband, kniv, hammare, plåtsax eller bågfil samt spade och kratta.

X Det finns inget färdigt material att köpa i din butik. På inköpslistan får du därför skriva:
 Jord
 Sand och singel
 Takpapp med lim och pensel
 Geoduk
 Filt
 Plåtprofiler till fotplåt
 Rostfria perforerade Vinkelplåtar
 Färdiga sedummattor eller plantor och frön

G Du bör hinna med ett litet tak som detta på två helger om du väljer att lägga ut färdiga sedummattor. Om du odlar själv så får du vänta hela växtsäsongen innan det är helt klart.

100 Färdigt papptak kostar cirka 200 kr/kvm. Komplettering med färdig sedummatta ytterligare 400-500 kr/kvm. Totalt cirka 9.000 kr för 15 kvadratmeter takyta. Om du istället väljer sedumplantor så kostar de cirka 30 kr/st. Med fem plantor per kvm blir kostnaden cirka 200 kr/kvm (inkl. sandjord). Totalpriset blir då i stället cirka 6 000 kr för samma takyta. Vilket är ungefär lika mycket som ett tegeltak kostar.

+ Du kommer inte behöva klippa eller rensa bort ogräs, eftersom växterna är så låga och det tunna jordskiktet gör att ogräset dör under långa torrperioder.

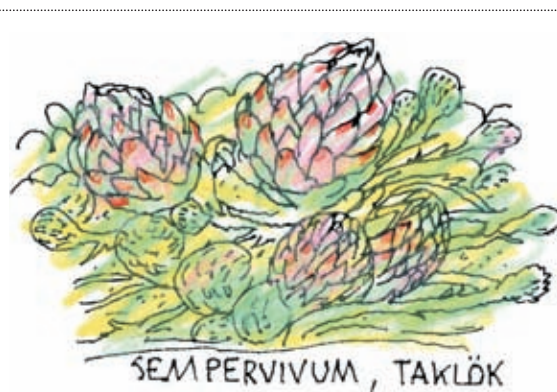
Skapa ett blomstrande tak

tak Framtidens städer kommer att fyllas av "grön arkitektur" – stora och små odlingar till nytta och nöje på mark, tak, balkonger och väggar. De ekologiska byggprofeterna hyllar sedumtaken som ger bättre luft genom att binda damm och avge syre. Taken tar också hand om regnvatten, dämpar buller och isolerar mot såväl värme som kyla. Ett sedumtak ger en jämnare inomhustemperatur.

För egen del bor jag med min familj under sedumtak i ett enplans atriumhus sedan fem år. Det är vackert och ändrar färg i takt med årstiderna.

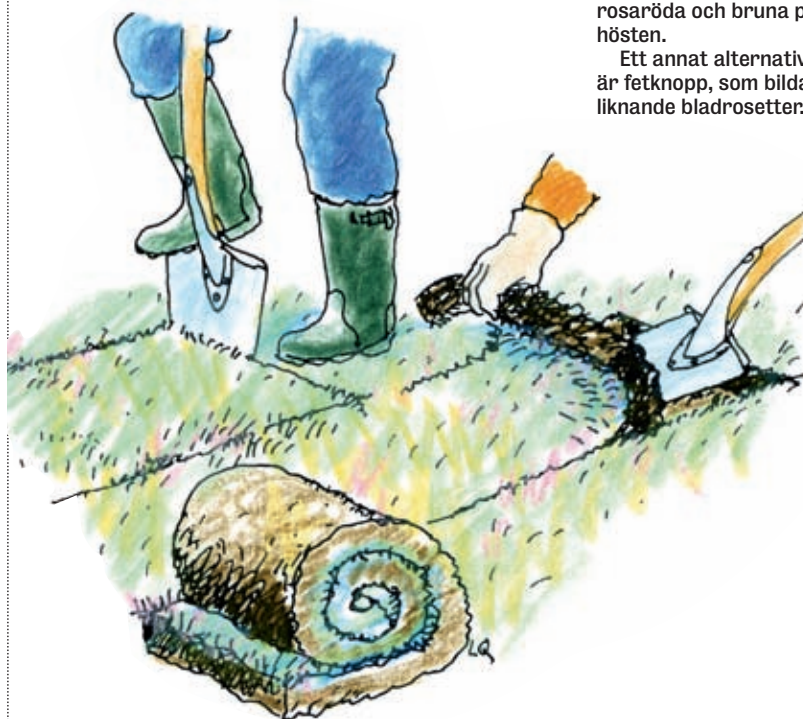
Av Leif Qvist

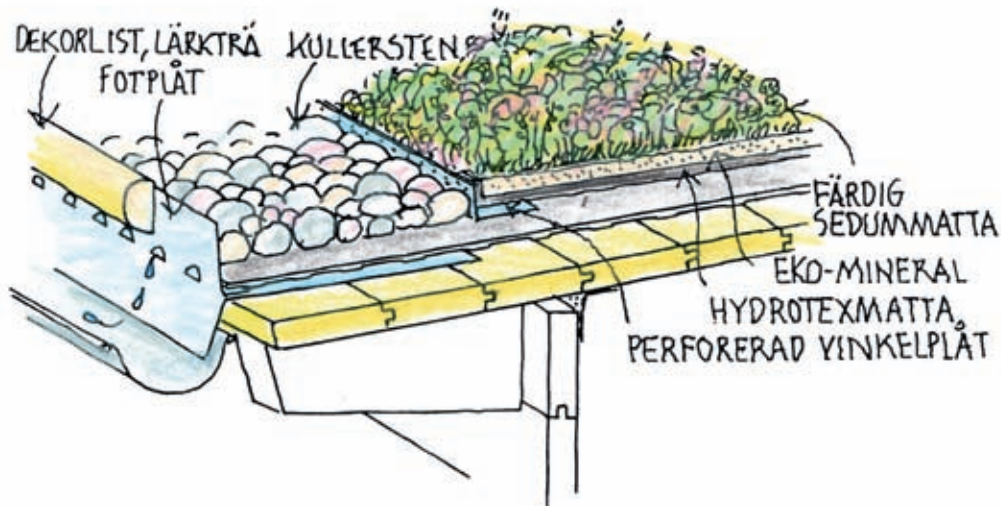
Sedum är ett samlingsnamn för en rad succulentväxter som är mycket torktåliga. De kan överleva långa torrperioder genom att lagra vatten i bladen.

Tacklök är ett släkte med cirka 40 arter som behåller sina blad året om, och de kan bilda stora mattor med utlöpare ovan jord – vilket gör dem idealiska för tak. De ändrar färg från vårens gulgröna till rosaröda och bruna på hösten.

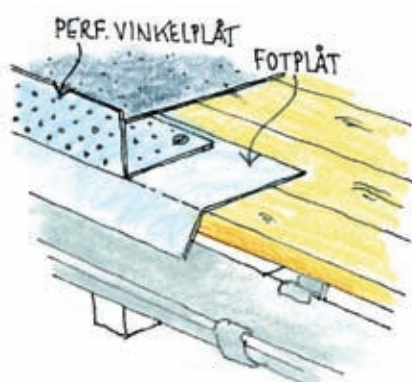
Ett annat alternativ är fetknopp, som bildar liknande bladsetter.

Ett kostnadsfritt växtalternativ är att skala av ett tunt jordlager på en blomsteräng eller gräsmatta och flytta upp på det preparerade taket.

◀ 1. Så här kan det se ut på ett tak med sju graders lutning. Då ska det först ligga ett tätskikt med skarvlimmad asfaltspapp. På det läggs en rostfri perforerad fotplåt och därefter cirka fem centimeter stora kullerstenar. Sedan kommer en perforerad vinkelplåt som avslutning på hydrotexmattan, som är ett dränerande och fukthållande skikt av kalkkross och torvmull. Ovanpå den ligger en eko-mineralmatta som underlag för den färdigväxta sedummattan (med en tjocklek på 2-3 cm).

▲ 2. Men nu utgår vi från en 15 kvm stor bod som har ett plant pulpettak med en lutning på cirka tio grader åt ett håll. Montera fotplåt och en rostfri perforerad vinkelplåt vid den lägsta takkanten. Det motsvarar mullstocken på de gamla torv- och grästaken.

▲ 3. Montera takpappen och skarvlimma den över spikraden. När du skarvar på längden ska du skära skarvarna snett ned mot takfallet så att det inte samlas fukt. Papptaget kommer att hålla länge eftersom det skyddas mot solens uv-strålning. Förr i tiden använde man björknäver som underlag på torv- och grästak.

▲ 4. När taklutningen är låg – upp till cirka tio grader – behövs det ett dränerande skikt. En billig variant är att jämna ut ett några centimeter tjockt lager med singel.

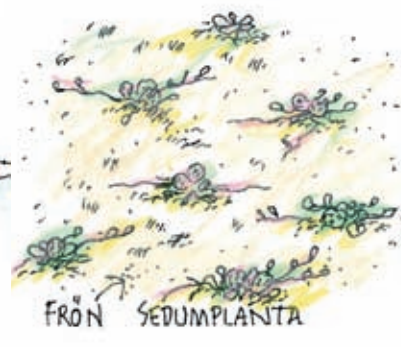

▲ 5. Nu ska du lägga på en skyddande fiberduk som släpper igenom vatten. Ovanpå den lägger du en kapillärmatta som håller fukten, vilket är extra viktigt vid större taklutningar. Samma typ av matta används av plantskolor när de vattnas de stora krukplantborden.

▲ 6. Om du har köpt färdiga sedummat- tor är det nu dags att placera dem över takytan och fylla på med lite sandjord i skarvarna.

Alternativet är att lägga ut ett tunt lager med sandjord och plantera sedumplanter.

▲ 7. Komplettera med frön, gödsla och håll tummarna för en vindfri period. Under höst och vår bör du plocka bort grenar och löv. Passa då också på att täcka kala fläckar med sedumskott från tätare ytor.